

Қызылорда облысы Қармақшы ауданы Тұрмағамбет ауылы
 №8 Қызғалдақ бөбекжай бақшасы
 Музыка жетекшісі
 Сәрсенова Құттықыз Бейсенқызы

ХАЛЫҚ ӨНЕРІН ҚАЗАҚ МУЗЫКА ТАРИХЫН ТЕРЕҢ НАСИХАТТАУ ЖАН ЖАҚТЫ ШЫҒАРМАШЫЛЫҚ ТҮЛҒАНЫ ҚАЛЫПТАСТЫРУ

Қазақстан Республикасы этикалық мәдени білім беру тұжырымдамасында «Жан-жақты қалыптасқан тұлға, ең алдымен шығармашылық қабілетке ие болуы қажет деп, жеке тұлға шығармашылығын қалыптастыруға ерекше мән берілсе, ал Қазақстан Республикасының орта білімді дамыту тұжырымдамасында үздіксіз білім беру жүйесінің үш ілгері мақсаттарының ішіндегі ең негізгісі шығармашылық қабілет екені анық айтылған».

Қазіргі күні музыкалық педагогикада педагог музыканттың шығармашыл іс-әрекетін дамыту, оны тұлғаның қалыптасуына бағыттау, сезімталдық шығармашылық арқылы өзін, қазақ музыка өнерін тану сияқты мәселелердің бары айқындалды.

Көне заман философ ойшылы Пифагор музыканың акустикалық заңдарын ашса, Платон, Аристотель музыканы - адамның ізгілік және әсемдік әлеміне ықпал етудің маңызды құралы, мінез-құлықты түзету, жеке тұлғаның психологиялық көңіл-күйін жасау құралы ретінде қарастырған.

Әбу-Насыр әл-Фарабидің пікірінше: музыка – табиғаты терең, жан-жақты сыры, әсері бар құбылыс. Оның ерекше атап көрсеткен ойы музыкалық әуеннің адам бойында үлкен эмоциялық тебіреніс күш туғыза алатын құдыретті күш екендігі және оны әртүрлі мақсатта, адам баласының жанын сауықтыруда немесе адам тәрбиесінде халыққа басшылық жасап,

меңгеруде үлкен маңызды құрал бола алатындығын айтады.

Әл-Фараби «Музыканың адамға емдік қасиетін, жағымды әсерін сондай-ақ, оның адамның жан дүниесіне әсер ететін, тәрбиелік мәні зор» деп тұжырымдаса, Абай: «Артына із қалдырғын келсе, кейінгі ұрпаққа білім нұрын сеп, болашағымыз өз ұлт өнері мен мәдениетінің тұнығынан сусындап, тарихын терең түсінетін болсын» деген өсиеті де болашақ ұрпақты өнер білім арқылы тәрбиелеудің қажеттігі мен маңыздылығын дәлелдейді.

Мұғалімнің басты міндеті қазақ халық музыкасына оқушылардың назарын аудара білу қабілеті болып табылады. Қазақ халық музыкасының идеялық мазмұны маңызды екендігі іс-тәжірибе жүзінде дәлелденген. Сондықтан мұғалімнің міндеті музыканы меңгеруде сыныптағы оқушылардың нақты эмоциялық көңіл-күйін қалыптастыра отырып, арнайы оның мазмұны, сипаты жөнінде білім беруде шығармашылық ізденісті ұйымдастыра білгені жөн. Осының нәтижесінде білім алушыларда шығарманың идеялық-эмоциялық бейнесін жасауға, мазмұнның эмоциялық - ойын ашуға және үйретілген туындының көркемдік бейнесін көркемдік мәнерлік құралдарды табуға толығымен мүмкіндік болады.

Ұлттық музыкалық мол мұраны ғылыми зерделеу тек қана сол музыка мәдениетінің парқын

4-ден, әлеуметтік тұрғыдан ерекшелігі: адамгершілік сезімдері дамыған, парызға берілген, моральдық қасиеттері жоғары.

Бүгінгі таңда мектептердің оқу-тәрбие үдерісінде қазақ халық музыкасы негізінде оқушылардың шығармашылық қабілеттерін қалыптастыруды жетілдіруде мұғалімдерге төмендегідей ұсыныстар береміз:

-оқушылардың шығармашылық қабілетін қалыптастыруда қазақ халық музыка материалдарын оқу-тәрбие үдерісінде пайдаланудың жүйелі-әдістемелік кешенін жетілдіру;

-оқушылардың шығармашылық қабілетін қалыптастыруда оқу-тәрбие үдерісінде қазақ халық музыкаларын жүйелі пайдалану және сыныптан тыс әрекеттер ұйымдастыру, олардың қызығушылығын тудырып, дамыту;

-қазақ халық музыка шығармашылығын оқу-тәрбие үдерісінде пайдалануға байланысты үлгілі ұстаздардың озат тәжірибелерін кеңінен насихаттау үшін, бастауыш сынып мұғалімдерімен семинар, тренингтер өткізіп, әдістемелік кенестер ұйымдастырып, дәстүрлі емес ашық сабақтар өткізу.

Бүгінгі оқушы – ертенгі біздің болашағымыз. Қазақстан келешегі – жастардың еншісінде. «Еліміздің 2030-шы жылы барысқа айналдыратын күші бүгінгі мектеп партасында отырған оқушылар мен 15-20 жас аралығындағы жастар», -деп Елбасымыз тегіннен-тегін айтқан жоқ. Қазіргі жас буын мемлекетіміздің мығым тірегі бола алса ғана, шын мәнінде экономикалық-әлеуметтік жағдайымыз өз дәрежесіне көтеріліп, жаңа дәуір салтанат құрады.

Олай болса, ХХІ ғасыр жастардың жан-жақты терең интеллектуалды деңгейі жоғары болуын талап етеді.

Бүгінгі қоғам талабына сай мектепте мұғалім ой-өрісі жаңашыл, шығармашылық деңгейде қызмет атқара алатын, дүние тану мәдениеті жоғары ізденімпаз ғалым, нәзік психолог, танымпаз еңбекқор, терең қазыналы білімпаз, кез-келген ортаның ұйытқысы болатын өнерлі, рухани-бай, шеберліктің шыңына шыққан ұстаз болуы қажет.

Қорыта айтқанда, музыка мұғалімдері қазақ халық музыкасын оқушыларға тереңдете меңгертіп білім беру, оның ерекшеліктерін музыкалық тәрбиенің дағдыларын қалыптастырудың нәтижелі болуында. Бүгінгі таңда жас ұрпақты тәрбиелеп, шығармашылық қабілеттерін қалыптастыруда оқушыларға музыкалық білім берудің барлық әдіс-тәсілдерін қолдана отырып шығармашыл тұлға етіп тәрбиелеуге тиістіміз.

Пайдаланған әдебиеттер

1. Назарбаев Н. Ә. Қазақстан еліне жолдауы. 29 қаңтар 2010.
2. Назарбаев Н. Ә. Қазақстан – 2030, -Алматы: Білім, 1997.
3. Назарбаев Н. Ә. Қазақстандықтардың өсіп-өркендеуі, қауіпсіздігі және әлауатының артуы атты Қазақстан 2030 стратегиялық бағыты. –А. Егемен Қазақстан, 1997, 11 қазан.
4. Р. Қ. Дүйсембінова. Музыкалық білім беру педагогикасы. Талдықорған, 2006, 89-б.
5. Омарова Р. С., Нұрмұханова Г. Е. Оқушылардың шығармашылық дербестігін қалыптастырудың дидактикалық негіздері. Оқу құралы. – Ақтөбе, 2007.

СЕРТИФИКАТ

«Үздік авторлық бағдарлама»
Республикалық конкурсына қатысушы

Сәрсенова Құттықыз Бисенқызына

берілді.

«ӨРЛЕУ» БІЛІМ ҒЫЛЫМ
ТЕХНОЛОГИЯ ПОРТАЛЫ
ДИРЕКТОРЫ:

№А1222

Ж.Ф. КОШКИМБАЕВ

АЛМАТЫ, 2020

NEW-EDU.KZ
ЖАҢА-БІЛІМ

ADISKER.KZ
Республикалық ұстаздар сайты

ЖАС ДАРЫН
Республикалық жас дарын

ДИПЛОМ

II дәрежелі

Дарынды балаларға арналған білім беру
Ұйымдары мұғалімдерінің «Үздік авторлық бағдарлама»
Республикалық конкурсының жүлдегері

Сәрсенова Құттықыз Бисенқызы

марапатталады

ҰСТАЗДАРҒА АРНАЛҒАН
«ӨРЛЕУ» ИНТЕРНЕТ
РЕСУРСЫНЫҢ ДИРЕКТОРЫ:

№01446

Ж.Ф.КӨШКІМБАЕВ

Алматы, 2020 ж

Қазақстан педагогтарының білімін дамыту және қолдау орталығы

СЕРТИФИКАТ

СӘРСЕНОВА ҚҰТТЫҚЫЗ БЕЙСЕНҚЫЗЫ

Растау: “ПЕДАГОГИКА ЖАНАШЫРЫ” Республикалық педагогикалық, ғылыми журналына өз мақаласын жариялагандығы расталады.

Жарамды жерлері: Білім беру мекемелері, орта және арнаулы, оқу орындары

Мақсаты: Еліміздің білім саласына елеулі үлес қосып, ұрпақ тәрбиелеуде өзіндік орны бар педагогтардың еңбектерін жинақтап, олардың шығармашылықпен айналысуына қолдау білдіру біздің басты мақсат.

Қазақстан педагогтарының
білімін дамыту және қолдау
орталығының директоры

А.А.Еділқызы

Берілген күні: 20 сәуір 2021 жыл

Тіркеу № 0052

Қызылорда, 2021ж

«АСЫЛ СӨЗДІ ІЗДЕСЕН, АБАЙДЫ ОҚЫ ЕРІНБЕ»

ҚҰТТЫҚЫЗ СӘРСЕНОВА БЕЙСЕНҚЫЗЫ

*Қызылорда облысы Қармақшы ауданы
Тұрмағамбет ауылы №8 «Қызғалдақ»
бөбекжай –бақшасы музыка жетекшісі*

Мақсаты: Балаларға ұлы ақын Абай Құнанбаевтың өмірі мен өлеңдерін үлгі етіп, үйрету

Көрнекілігі: А.Құнанбаев суреті, кітап көрмесі, табиғат көріністерін суреттейтін өлеңдерге слайд.

Құлақтан кіріп бойды алар
Әсем ән мен тәтті күй
Көңілге түрлі ой салар,
Әнді сүйсең менше сүй

Жүргізуші: Құрметті ұстаздар, балалар, ата-аналар! Бүгінгі іс-шара талантты ақынымыз

- Абай Құнанбайұлының 175 жылдығына арналады.

1-жүргізуші: Жылуы мол жібітердей тоңтасты,

Жылдар легі жылжып алға жалғасшы.
Жақсылық пен жақсы үміттің ғасыры,
Жылың мынау барады өтіп алғашқы.

2- жүргізуші:

Жүректердің жаркылдағай жасыны,
Тыныш өмір-адамзатқа асылы.
Ел тілегі: адал еңбек, маңдай тер,
Ей ғасырым, бөл білімнің ғасыры!

HALYQARALYQ ÓRLEÝ-ÓRKENDEÝ

Тілге жеңіл, жүрекке жылы тиіп,
Теп-тегіс жұмыр келсін айналасы.
14- бала Бөтен сөзбен былғанса сөз арасы,
Ол - ақынның білімсіз бишарасы.
Айтушы мен тыңдаушы көбі надан,
Бұл жұрттың сөз танымас бір парасы.

Жүргізуші:

Әлем танып, таңданды, ұлы Абайға,
Нұрын шашты, сөз зергері маңайға.
Жылдар көші лек-легімен өтсе де,
Құрмет тұтып, іліп қойдық мандайға.
Абай салған өн қосып жырға екпінін,
Солар менің жырымда жүрмек бүгін.
Тірілерін құрметтеп, өлілерін
Тірілуде әнменен міндеттімін.

Хор: «Желсіз түнде жарық ай»

Қорытынды: (табиғат көрінісін
бейнелейтін өлеңдерін слайд арқылы
көрсету)

Абай бізбен мәңгі бірге, өйткені Абай
шығармалары ұлттық өнерді дамытудың жаңа
бағыты ретінде қызмет атқарып келеді. ХХІғ.
қазақ әдебиеті Абай дәстүрін жалғастыра
отырып өсті, жетілді. Абай ұлтымыздың
туы. Абай адам өмірін мағыналы етуді, ақылға,
еңбекке сүйеніп өмір сүруді, жамандық
жасамауды, адамгершілікті сақтауды,
жастарға өсиет етті.
жүргізуші: Абай әлемін бүкіл дүниеге
таратушы кемеңгер ұлы Мұхтар «Мен Абай
тереңнен шөміштеп қана іштім» деген екен.
Ал біз Ұлы ғұлама тереңіне бас
қойғанымызбен тек қана сол терінен дәм
таттық қой деп ойлаймын. Сол себептен
оқудан, білімге ұмтылушылықтан, ізденуден
жалықпайық.

Halıqaralıq bılımtı-aqparattıq, talımtıduq-tarbielik jırnalı

1202

№24
(25 қаңтар)